C/2024/6882

2024.11.28.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye

Az Amazonas esőerdőit érintő erdőirtás – az éghajlatváltozásra és a globális környezetre gyakorolt hatás; következmények a vállalatokra, a munkavállalókra és a lakosságra nézve

(saját kezdeményezésű vélemény)

(C/2024/6882)

Előadó: **Josep PUXEU, Carlos SILVA, John COMER**

Tanácsadó:	Mercedes BLAZQUEZ GARCIA-IBARROLA (a II. Csoporthoz tartozó előadó felkérésére) Emmanuella DOUSSIS (a III. Csoporthoz tartozó előadó felkérésére) Marta SCARPATO (a II. Csoport felkérésére)
Közgyűlési határozat:	2024.1.18.
Jogalap:	eljárási szabályzat 52. cikk (2) bekezdés
Illetékes szakbizottság:	„Külkapcsolatok” szekció
Elfogadás a szekcióülésen:	2024.7.17.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2024.9.19.
Plenáris ülésszak száma:	590.
A szavazás eredménye: (mellette/ ellene/tartózkodott)	130/0/1

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az EGSZB számára aggodalomra ad okot az amazóniai esőerdő irtása és az éghajlatváltozás közötti kapcsolat. Az EGSZB úgy véli, hogy az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló hatékony politikák kidolgozása érdekében meg kell vizsgálni az erdőirtás mozgatórugóit, tiszteletben tartva ugyanakkor az igazságos átmenet követelményeit és a helyi közösségek emberi, társadalmi és környezeti jogait. A mezőgazdasági kistermelőknek és az őslakos közösségeknek nyújtott támogatásnak központi szerepet kell játszania az amazóniai esőerdő védelmére irányuló megoldásokban, ugyanakkor elő kell mozdítania a fenntartható fejlődést és a kereskedelmet.

1.2. E vélemény célja, hogy áttekintést nyújtson az EGSZB erdőirtással kapcsolatos nézeteiről, valamint arról, hogy az erdőirtás milyen jelentős hatást gyakorol az éghajlatváltozásra, a biológiai sokféleségre és a környezetre, mind globálisan, mind a helyi közösségekben, beleértve a mezőgazdasági termelőket, a vállalatokat és különösen az őslakosokat.

1.3. Az erdőirtás kezelésére irányuló intézkedéseknek ki kell terjedniük az erdőkre kockázatot jelentő valamennyi fő árura. Mind a kínálati, mind a keresleti oldalon intézkedéseket kell magukban foglalniuk, szabályozva a kereskedelmet és a termelést. Ezenkívül ezekről az intézkedésekről partnerségben kell megállapodni, és a hatékonyság érdekében ennek egy olyan pluralista partnerségnek kell lennie, amelyben az érintett áruk termelői és fogyasztói egyaránt részt vesznek. A végrehajtáshoz elfogadott nyomonkövetési, nyomonkövethetőségi és átláthatósági rendszerekre lesz szükség annak érdekében, hogy mindenki láthassa, mely áruk feleltek meg az előírt előírásoknak, és melyek nem.

1.4. A latin-amerikai országokkal folytatott együttműködés megerősítése geopolitikai, környezeti és geogazdasági szempontból elengedhetetlen az Európai Unió számára. Együtt kell működni valamennyi, az amazonasi biomon osztozó országgal, különösen Brazíliával. Más, a biológiai sokféleség szempontjából kritikus fontosságú biomok – például a Chaco, a Cerrado és a Pantanal – szintén nagy veszélyben vannak.

1.5. Egy, a Mercosur és az EU közötti stratégiai partnerségre vonatkozó kiegyensúlyozott megállapodás aláírása stabil keretet teremtene a kereskedelem előmozdításához, miközben biztosítaná a környezetvédelmi és munkaügyi szempontokat, beleértve az erdőirtás elleni küzdelmet is. A megállapodásnak azon az előfeltevésen kell alapulnia, hogy a kereskedelem nem történhet a környezet vagy a munkafeltételek kárára, elő kell mozdítania a fenntartható fejlődést. A megállapodásnak elő kell segítenie a két fél közötti integráció elmélyítését, és modern és kifinomult regionális értékláncokat, alacsonyabb kereskedelmi költségeket és a bizonytalanság visszaszorítását kell eredményeznie.

1.6. Az EGSZB támogató szerepet játszhat azáltal, hogy bizalomépítő ajánlásokat javasol, meghatározza azokat a területeket, ahol az EU és Brazília együttműködhet, és megteremti a szinergia lehetőségeit. Az EGSZB támogató szerepet játszhat azáltal is, hogy érdemi párbeszédet alakít ki a latin-amerikai országok partnereivel, és növeli a bizalmat abban a tekintetben, hogy a fenntartható földhasználatra való átállás a nagyobb jólét felé való elmozdulás lehet.

1.7. Az EGSZB végső soron hídként szolgál az európai intézmények és a civil társadalom között. Az EGSZB-ben képviselt szervezett civil társadalomnak érdemi beleszólása van abba, hogy az EU hogyan működik együtt az amazóniai országokkal az amazóniai esőerdő védelme érdekében, miközben előmozdítja a fenntartható fejlődést, a kereskedelmet, valamint a mezőgazdasági kistermelők és az őslakos közösségek jogainak támogatását.

1.8. Az erdőirtásnak a társadalomra, a környezetre és a vállalkozásokra gyakorolt kritikus hatását nem lehet figyelmen kívül hagyni. Brazília, amely a legnagyobb amazonasi erdőrezervátumnak ad otthont, döntő szerepet játszik az erdőirtás elleni küzdelemben, és célja, hogy 2030-ra nullára csökkenjen az illegális erdőirtás. Az új kormány határozott lépéseket tett annak érdekében, hogy a környezetvédelem kérdését politikai menetrendjének középpontjába helyezze. 2025-ben Belém do Pará lesz az éghajlatváltozási csúcstalálkozó (COP30) házigazdája.

1.9. Az EGSZB úgy véli, hogy az intézkedéseket a latin-amerikai partnerek szuverenitásának, az átláthatóságnak és a kompenzációnak a kellő figyelembevételével kell meghozni, mivel a trópusi erdők megőrzése minden ország felelőssége, amelyek mindannyian profitálnak a meglévő erdőkből.

1.10. Az e célkitűzések elérését célzó intézkedésekhez új paradigmára és mechanizmusokra van szükség az EU és Latin-Amerika közötti kapcsolatokban, amelyek tudományos vélemény- és tudáscserén alapulnak. Az EGSZB sürgős reagálási mechanizmust szorgalmazott az erdőket az EU-n belül és kívül védő emberek és civil társadalom támogatása, valamint ezen emberek fenntarthatóbb pályákra és gyakorlatokra való méltányos átállásának támogatása érdekében. Egyre több mezőgazdasági termelő és kistermelő vesz részt helyi, európai és nemzetközi partnerekkel a felelős gyakorlatok dokumentálásában a tanúsítási rendszerek vagy tájképi kezdeményezések keretében.

1.11. Az EGSZB úgy véli, hogy az uniós klímadiplomácia legnagyobb kihívása az, hogy a partnerországokkal együttműködve fokozzák éghajlatvédelmi törekvéseiket, miközben támogatják a legkiszolgáltatottabbakat. Az éghajlatváltozást környezeti problémának és társadalmi problémának kell tekinteni, amelyre olyan megoldásokat kell találni, amelyek számos kihívással foglalkoznak, ideértve a szegénység és az egyenlőtlenség, az élelmiszer- és vízellátás bizonytalansága, a biológiai sokféleség csökkenése és az egészségügyi válságok kezelését.

1.12. Az EGSZB elismeri, hogy nem minden ország rendelkezik a szükséges pénzügyi és technológiai kapacitással, illetve kapacitásépítési forrásokkal ahhoz, hogy az éghajlatvédelmi átállás útjára lépjen. Az EU-nak vezető szerepet kell vállalnia az állami és magán pénzügyi források mozgósításában annak érdekében, hogy segítse a partnerországokat az európai zöld megállapodás hatásainak kezelésében, olyan gazdasági, zöld és társadalmi szempontból, amely meghatározza az igazságos átmenetre vonatkozó terveket.

2. **A vélemény célkitűzése**

2.1. E vélemény célja, hogy bemutassa az EGSZB általános perspektíváját az Amazonas esőerdőinek irtásával kapcsolatban, és kiemelje az éghajlatváltozásra, a biológiai sokféleségre és a globális környezetre gyakorolt hatást, valamint a mezőgazdaságra, a vállalatokra, a munkavállalókra és a helyi közösségekre gyakorolt hatásokat. A vélemény azt is megvizsgálja, hogy az Amazonas esőerdeinek irtása és az éghajlatváltozási politikák közötti kölcsönhatás milyen következményekkel jár az Európai Unió és a Mercosur közötti gazdasági és kereskedelmi forgalomra nézve. Címzettjei elsősorban a közelmúltban megválasztott európai parlamenti képviselők, az új Európai Bizottság és a Tanács.

2.2. Az EGSZB intézményi álláspontot kíván képviselni, és biztosítani kívánja az EU szervezett civil társadalmának arról alkotott véleményét, hogy az Amazonas esőerdeje, a helyi és őslakos közösségek otthona döntő szerepet játszik a biológiai sokféleség védelmében, az éghajlatváltozás mérséklésében és az ahhoz való alkalmazkodásban, a világ élelmiszer-termelésének biztosításában, valamint a szén-dioxid elnyelésében és megkötésében. Az erdők megőrzése hozzájárul a mezőgazdaság fenntarthatóságához, valamint a talaj- és a vízvédelemhez. Az erdőirtás elleni küzdelemnek igazodnia kell az éghajlatváltozásról szóló 2015. évi Párizsi Megállapodásban és a 2019. évi európai zöld megállapodásban meghatározott igazságos átmenethez, garantálva az őslakos népek fejlődését a független országokban élő bennszülött és törzsi népekről szóló 169. sz. ILO-egyezménnyel összhangban.

3. **Általános megjegyzések**

3.1. A FAO és az ECLAC szerint a világ erdőterülete 4,06 milliárd hektár (ha), amely a bolygó földterületének 31 %-át teszi ki, és az összes faj felének ad otthont. Több mint fele (54 %) mindössze öt országban oszlik el: Oroszországban, Brazíliában (a második legnagyobb erdős terület), Kanadában, az Egyesült Államokban és Kínában. Brazília a dél-amerikai erdők 53,3 %-ának (497 millió ha) ad otthont, de az elmúlt 30 évben 92,3 millió ha-t veszített el. (A második helyen álló Paraguay 9,4 millió ha-t veszített el.)

3.2. 1990 és 2020 között Latin-Amerikában és a Karib-térségben az erdőtakaró folyamatosan, 53 %-ról 46 %-ra csökkent, és 138 millió ha veszett el, ami Argentína területének felével egyenlő. Az erdőirtás önmagában az üvegházhatásúgáz-kibocsátás 11 %-áért felel. A talaj és ásványi anyagainak védelme elengedhetetlen a mezőgazdasági és állattenyésztési tevékenységekhez, valamint az emberi túléléshez. Az erdőirtás hatással van az éghajlatváltozásra, elsivatagosodást, talajeróziót, tűzvészeket, áradásokat, aszályokat és rovarok által terjesztett betegségeket okozva. Tudományos tanulmányok figyelmeztetnek arra, hogy az erdőirtás jelenlegi üteme mellett az Amazonas 2050-re szavannává válhat.

3.3. A mezőgazdaság a biológiai sokféleségtől függ; a biológiai sokféleség pedig az erdőktől függ. A világ élelmiszernövényeinek több mint 75 %-a állati beporzástól függ. Az ipari ágazatok a termeléshez elengedhetetlen genetikai sokféleségtől és ökoszisztéma-szolgáltatásoktól függenek (gyógyszerek, beleértve az antimikrobiális szereket is). A GDP több mint fele a természettől függ, beleértve három gazdasági ágazatot (építőipar, mezőgazdaság, élelmiszer és ital).

3.4. Egyre több bizonyíték áll rendelkezésre az éghajlatváltozás élelmiszerekre és táplálkozásra gyakorolt hatásairól. Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség átfogó elemzése dokumentálja a hőmérséklet-ingadozásnak, a csapadéknak, a szélsőséges időjárási eseményeknek, valamint az állatállomány fertőzéseit tovább terjesztő kártevők és betegségek mintázatai változásainak a mezőgazdaságra és a halászatra gyakorolt hatását.

3.5. A 7,4 millió km²-es Amazónia a világ kontinentális területének 4,9 %-át teszi ki – ami megközelítőleg az EU-27 területével egyenlő –, és lefedi Bolívia, Brazília, Kolumbia, Ecuador, Guyana, Peru, Suriname és Venezuela egyes részeit. Az Amazonas-medencében a világon a legnagyobb a trópusi esőerdők koncentrációja (885 millió ha), amelynek 60 %-a Brazíliában található. Brazília a biológiai sokféleség szempontjából a világ leggazdagabb ökoszisztémájának tekinthető. A becslések szerint 28 millió ember él az Amazonas vidékén, amely legalább 400 őslakos népnek ad otthont, akik több mint 300-féle nyelvet beszélnek.

3.6. A Brazília nemzeti űrkutatási intézete által 1988 és 2020 között az „Amazônia Legal” (brazil amazóniai államok) területén zajló erdőirtás műholdas ellenőrzési projektje (PRODES) keretében készült műholdas felvételek egyértelműen azt mutatják, hogy az erdőket erdőtelepítés (274 %-os növekedés 1986 és 2019 között), valamint mezőgazdasági (160 %) és állattenyésztési (legeltetési) tevékenységek váltották fel (2000 óta csökkenőben). Az olaj, gáz és kritikus ásványianyag nyersanyag-kitermelő ágazatai szintén jelentős szerepet játszanak az amazóniai erdőirtásban. 2023-ban 9 064 km² erdő tűnt el (5 éves növekedés után 28,2 %-os csökkenés). Az erdőirtás által leginkább sújtott brazil régiók Pará, Amazonas és Mato Grosso. Más kritikus fontosságú biomok is nagy veszélyben vannak, mint például a Chaco, a Pantanal és a Cerrado (ahol az erdőirtás mértéke 2022-ben 25 %-kal, 2023-ban pedig 3 %-kal nőtt).

3.7. Az erdőirtás jelentős társadalmi, gazdasági és környezeti hatással jár, és Brazília hagyományosan vezető szerepet játszik az erdőirtás és az éghajlatváltozás elleni küzdelemben. Az ENSZ 2023. évi, Dubajban tartott éghajlatváltozási konferenciáján (COP28) a környezetvédelmi kérdések és a trópusi erdők védelme ismét a brazil kormány napirendjének középpontjába kerültek.

3.8. Luiz Inácio Lula da Silva brazil elnök és Marina Silva környezetvédelmi miniszter megerősítette, hogy Brazília kész az éghajlatváltozás elleni küzdelemre azáltal, hogy 2030-ra kiigazítja céljait és nullára csökkenti az Amazóniában zajló erdőirtást. Az időzítés kiváló, mivel Amazónia Brazíliában található területeinek szívében, Belém do Parában tartandó COP30 történelmi lehetőség lesz arra, hogy megnyissa az újonnan megválasztott Európai Parlamenttel folytatandó vitát.

3.9. Lula elnök megerősíti elkötelezettségét amellett, hogy Brazíliában 2030-ra felszámolja az illegális erdőirtást olyan mechanizmusok révén, mint az Amazonas Alappal és a Floresta+-szal a közelmúltban bejelentett partnerség, amely 730 millió brazil reált (körülbelül 132 millió EUR-t) folyósít az önkormányzatoknak az erdőirtás és az erdőtüzek elleni küzdelem érdekében. Ez a projekt az Amazônia Legal területén az erdőirtás megelőzésére és ellenőrzésére irányuló brazil cselekvési terv (PPCDAm) részét képezi, amely pénzügyi támogatással kapcsolja össze azokat az önkormányzatokat, amelyek a legnagyobb mértékben járulnak hozzá az erdőirtáshoz. Brazília 11,6 %-a őslakos földterület; az elmúlt másfél évben 10 őslakos területet jelöltek ki. A kezdeményezések a helyzet visszafordítására irányuló megújult szándékot mutatják.

3.10. A 2023–2027-es brazil cselekvési tervek kiemelték a koncesszióval érintett szövetségi állami erdők területének 2027-ig legfeljebb 5 millió hektárral történő bővítését, az erdőirtás elleni küzdelemhez szükséges emberi erőforrás létszámának növelését, valamint a mesterséges intelligencia használatát a környezeti bűncselekmények távoli nyomon követésére. A fellépés fő pillérei a fenntartható és gazdasági alternatívákon, a környezetvédelmi ellenőrzésen és nyomon követésen, a területi és földhasználati tervezésen, valamint az erdőirtás megfékezésére irányuló jogalkotási és gazdasági intézkedéseken, például a szén-dioxid-piacon alapulnak.

3.11. Az EGSZB üdvözli ezeket a pozitív fejleményeket, és reméli, hogy az erdőirtás elleni politikák pozitív eredményt tudnak majd elérni, kellő figyelmet fordítva a szükséges átláthatóságra, a szuverenitás tiszteletben tartására és a latin-amerikai partnerek kártalanítására, szem előtt tartva az Amazonas-vidék megóvásának kölcsönös érdekét. Az EGSZB úgy véli továbbá, hogy az erdők megőrzését nem szabad a gazdasági növekedés és az élelmezésbiztonság feladásának tekinteni. A fő nehézségek abban rejlenek, hogy az Amazonas, valamint az őslakos népek és a helyi közösségek alapvető jogainak védelmét össze kell egyeztetni a gazdaság újjáélesztésével, a szegénység csökkentésével és egy olyan igazságos átmenet megvalósításával, amely senkit sem hagy hátra.

3.12. Az esőerdők megélhetést biztosítanak a legkiszolgáltatottabb népességcsoportok számára. Nagyobb léptékben azonban az alrégió nemzetgazdaságához való hozzájárulása még mindig nagyon alacsony, a GNP kevesebb mint 2 %-a, kivéve Brazíliát, ahol azt 5 %-ra becsülik. Mindazonáltal az informális gazdaságban – különösen a vidéki és őslakos településeken – az erdők kulcsfontosságú szerepet játszanak a lakosság megélhetésének fő forrásaként, beleértve az élelmiszereket, a vizet, az építőanyagokat és más erdészeti termékeket. Mintegy 28 millió ember él és dolgozik ebben a biomban, akiknek stabil, tisztességes, minőségi és garantált munkahelyekre van szükségük ahhoz, hogy megélhetésüket értékteremtő tevékenységeken keresztül biztosítsák, az agrár-ökológiától kezdve a jövő gyógyászatából származó új gazdasági tevékenységekig, amelyekhez az erdővédelem kulcsfontosságú eszköz. Garantálni kell és meg kell őrizni a megélhetésükhöz szükséges tisztességes árakat és stabil foglalkoztatást.

3.13. Ezért műszaki és tudományos ismeretek alapján új kapcsolatot kell kialakítani az EU és az Amazonas régiójának országai között az ezen erdőkben folytatott illegális tevékenységek – például a kábítószer-kereskedelem, a fakitermelés és az illegális bányászat – mellékhatásai elleni küzdelem érdekében. A nemzetközi pénzügyi ellentételezés forrásokat biztosíthat a részvételen alapuló kutatáshoz, az új technológiákon alapuló felsőoktatáshoz, valamint az uniós döntéshozók és az ilyen helyzetben lévő helyi csoportok közötti párbeszédhez. E tekintetben jó kiindulópont az EGSZB és Brazília Fenntartható Gazdasági és Szociális Fejlesztési Tanácsa közötti, nemrégiben újraindított párbeszéd.

3.14. Az EU nemrégiben elindított Amazonia+ programja – azokkal a dél-amerikai országokkal együttműködésben, amelyek osztoznak ezen a biomon – regionális kezdeményezésekre fog épülni egy olyan mechanizmus révén, amely bevonja a helyi közösségeket, köztük az őslakosokat az erdészeti irányításba és az ellátási láncok környezetbarátabbá tételébe. Emellett ösztönözni lehet a Global Gateway forrásainak felhasználását a helyi közösségekkel folytatott kompenzációs mechanizmusokban annak biztosítása érdekében, hogy az erdők megőrzése nyereséges maradjon. Az előrehaladás és az erdővédelem ötvözésére példa a Tropical Forest Forever Alap.

3.15. Az EU hosszú ideje hozzájárul az erdőirtáshoz azáltal, hogy jelentős része van a kapcsolódó termékek fogyasztásában. A 2019. évi európai zöld megállapodás és a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia elfogadását követően az EU további lépéseket tett. Az uniós statisztikák szerint Európa az erdőirtáshoz kapcsolódó nyersanyagok egyik legnagyobb importőre, beleértve a világ kávéfogyasztásának 50 %-át és kakaófogyasztásának 60 %-át. Hatásvizsgálati tanulmányok becslése szerint e termékek fogyasztása csak az EU-ban 2030-ig évente mintegy 248 000 ha-ral növelné az erdőirtást. Az EU elkötelezte magát az ökoszisztémák védelme mellett azáltal, hogy a határain ellenőrzi az erdőirtáshoz kapcsolódó termékeket.

3.16. Ez az intézkedés magában foglalja az erdőirtásmentes termékekről szóló rendeletet, ami az erdőirtáshoz és erdőpusztuláshoz kapcsolódó termékek uniós piacon történő forgalomba hozatalára és EU-ból történő kivitelére vonatkozik, ideértve a pálmaolajat, a szóját, a faanyagokat, a kakaót, a kávét, a szarvasmarhát és a gumit, de a lista bővíthető. A rendelet háromszintű rendszert hoz létre a három kockázati kategóriába tartozó országok vagy országrészek értékelésére, ellenőrzési és nyomonkövetési mechanizmust ír elő, és ellenőrzési hatáskört ruház a tagállamok illetékes hatóságaira. A fogyasztók tájékoztatásának és védelmének e politikák alapvető elemét kell képeznie.

3.17. Az uniós környezetvédelmi jogszabályok által az érintett értékláncokra gyakorolt hatások változatosak és nehezen előre jelezhetők, mivel számos tényezőtől függenek: az egyes értékláncok felkészültségétől, a technológiához vagy a finanszírozáshoz való hozzáféréstől, az egyes országok kockázati besorolásától, a termelők és a kereskedők által hozott döntésektől, az árrugalmasságtól, a más, nem uniós piacokról származó kereslettől stb. A kereskedelmi forgalom számára súlyos következményekkel járhatnak ezen intézkedések, és az áruexport átirányítható a gyorsabban növekvő piacokra. A nyomon követhetőséggel, a környezetvédelmi követelményekkel és a kapcsolódó költségekkel kapcsolatos nehézségek miatt a mikro- és kisvállalkozások lesznek a legsérülékenyebbek.

3.18. Az EU és a Mercosur közötti megállapodásnak azon az előfeltevésen kell alapulnia, hogy a kereskedelem nem folyhat a környezet vagy a munkakörülmények kárára; elő kell mozdítania a fenntartható fejlődést. Az EGSZB kéri, hogy ez a megállapodás biztosítson stabil keretet a kereskedelmi forgalomra, a környezetvédelmi normákra és a munkavállalói jogokra vonatkozó előírások szabályozásához. A megállapodás gazdasági előnyeit a társadalmi és környezeti dimenziókkal kell ellensúlyozni. Emellett a megállapodásnak elő kell mozdítania az EU és Latin-Amerika közötti mély integrációt, a modern és kifinomult regionális értékláncok kialakítását, valamint a kereskedelmi költségek és a bizonytalanság csökkentését. Geogazdasági szempontból az EU lesz az első olyan jelentős kereskedelmi partner, amely hivatalossá tett egy Mercosurral kötendő megállapodást: sem az USA, sem Kína nem rendelkezik hasonló kereskedelmi megállapodással, és nem szabad figyelmen kívül hagyni ennek geopolitikai, geo-környezetvédelmi és geogazdasági jelentőségét.

3.19. Brazília döntő szerepet játszik az erdőirtás helyzetének értékelésében, különösen Amazónia brazíliai részén. A megállapodás ratifikálása biztosíthatja a fenntartható fejlődést, valamint a környezetvédelmi jogszabályok végrehajtásának stabil és megbízható jogi keretét, különösen az erdőirtás elleni küzdelem tekintetében. Ugyanakkor garantálnia kell a civil társadalom jogos igényeinek kielégítését, és biztosítania kell a kiszolgáltatott helyzetben lévő szereplők emberi, társadalmi és munkavállalói jogait, összhangban a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet alapvető egyezményeiben meghatározott mechanizmusokkal, különösen a tisztességes munkára vonatkozó mechanizmusokkal. Emellett lehetőséget kínál a latin-amerikai és európai vállalatok számára a tudástranszferre, a technológiai együttműködésre és az innováció fokozására.

4. **Részletes megjegyzések**

4.1. Az EGSZB már hangot adott aggodalmának az európai zöld megállapodás és különösen az erdőirtással kapcsolatos uniós szakpolitikák végrehajtásának gazdasági és társadalmi hatásaival kapcsolatban. Ugyamnakkor a szegénység csökkentése, valamint a tisztességes és méltó élethez való hozzáférést szolgáló lehetőségek felkínálása és bővítése (ideértve a minőségi munkahelyeket és a vidéki területek fejlesztésébe való befektetést) közvetlen hatással lesz az erdőirtásra. Az EGSZB elismerte továbbá, hogy az erdőirtás csökkentése során figyelembe kell venni az erdő kulturális jelentőségét, különösen a vidéki és erdészeti közösségek számára.

4.2. „Az uniós piacon forgalomba hozott termékekkel összefüggő erdőirtás és erdőpusztulás kockázatának minimálisra csökkentése” című véleményében az EGSZB kiemelte az előállító országokkal való együttműködés fontosságát annak érdekében, hogy támogassák az EU-t az erdőirtás kiváltó okainak kezelésében.

4.3. Az EGSZB sürgős válaszmechanizmust sürget az erdők védelmével foglalkozó emberek és civil társadalom támogatására az Unión belül és kívül. A mezőgazdasági termelők és a mezőgazdasági kistermelők túlnyomó többsége nem vesz részt illegális gyakorlatokban vagy erdőirtásban. Egyre több mezőgazdasági termelő és kistermelő vesz részt helyi, európai és nemzetközi partnerekkel a felelős gyakorlatok dokumentálásában a tanúsítási rendszerek vagy tájképi kezdeményezések keretében. Az EU-nak együtt kell működnie a termelő országokkal annak érdekében, hogy támogassa ezen emberek fenntarthatóbb pályákra és gyakorlatokra való igazságos átmenetét. Az Európai Bizottságnak sürgősen egyértelmű iránymutatásokat kell adnia az erdőirtásról szóló rendelet Európai Unión belüli végrehajtása során felmerülő anomáliák által okozott problémák megoldásához.

4.4. Ezenkívül az Európai Unió klímadiplomáciájáról szóló véleményében az EGSZB kijelentette, hogy az uniós klímadiplomácia legnagyobb kihívása az, hogy együttműködjünk a partnerországokkal annak érdekében, hogy azok fokozzák éghajlatvédelmi törekvéseiket, a legkiszolgáltatottabbak támogatása mellett. Az EGSZB azt is megerősítette, hogy holisztikus megközelítést szorgalmaz. Az éghajlatváltozást nemcsak technikai vagy viselkedési megoldásokat igénylő környezeti problémának tekinti, hanem olyan társadalmi problémának is, ahol a megoldások gazdasági, politikai, kulturális és intézményi változásokra is kiterjednek. E megoldások némelyike olyan módon formálhatja át a társadalmat, amely az éghajlatváltozás és a reziliencia erősítése kapcsán több kihívást is kezel, többek között kezeli a szegénység és az egyenlőtlenség, az élelmiszer-ellátás bizonytalansága, a vízellátás bizonytalansága, a biológiai sokféleség csökkenése és az egészségügyi válságok jelentette kihívásokat. Ugyanakkor az e kihívásokra adott megoldások hozzájárulhatnak az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz. Ezért a klímadiplomáciának egy átfogó stratégia szerves részét kell képeznie, követve az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak elérésére irányuló uniós kötelezettségvállalásokat.

4.5. Az EGSZB elismeri, hogy nem minden ország rendelkezik pénzügyi és technológiai kapacitással, illetve kapacitásépítési forrásokkal ahhoz, hogy az éghajlatvédelmi átállás útját kövesse. A kapacitás és a készségek javítása érdekében az EGSZB támogatja az egyetemek közötti olyan megállapodásokat, amelyek előmozdítják többek között a tiszta technológiákat és az erdők egészséges kitermeléséhez kapcsolódó karrierépítést. Az Uniónak az állami és magánfinanszírozási források mozgósításával infrastrukturális, finanszírozási és irányítási lehetőségeket kell előmozdítania és kidolgoznia, hogy segítse a partnerországokat az európai zöld megállapodás hatásainak kezelésében, gazdasági diverzifikációjuk elősegítésében, igazságos átmenet tervek kialakításában, valamint alkalmazkodási és kockázatkezelési projektek támogatásában, az éghajlati sebezhetőséggel kapcsolatos kockázatok megelőzése és csökkentése érdekében.

4.6. Az EU a közelmúltban elindította a Global Gateway kezdeményezést, amely 300 milliárd EUR összegű beruházást biztosít a 2021–2027-es időszakra. A Global Gateway regionális és kétoldalú együttműködés révén kezeli a legfontosabb globális kihívásokat. A Latin-Amerikával és Brazíliával kialakított kiemelt partnerségek célja az éghajlatváltozás elleni küzdelem, az energetikai és digitális átállás fellendítése, valamint az erdők védelme. Latin-Amerika rendelkezik a második legnagyobb Global Gateway költségvetéssel, és alapvető fontosságú annak ismerete, hogy a civil társadalmat bevonó és a civil társadalom javát szolgáló projektekre hány százalékot különítenek majd el. A kétoldalú együttműködési projektek (Amazonia+, Európai Horizont, EUROsociAL+, EUROCLIMA+, Green Al Invest stb.) segítenek az egyenlőtlenségek kezelésében és a fenntarthatóbb pályákra való igazságos átmenet megvalósításában.

4.7. Az EU elkötelezett amellett, hogy regionális együttműködés révén enyhítse a közelmúltbeli környezetvédelmi rendeletek végrehajtásának hatásait. E célból az EU elindította a 2021–2027-es időszakra szóló Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközt (Globális Európa). Az NDICI teljes költségvetése 79 milliárd EUR, és számos olyan eszközzel rendelkezik, amely lehetővé teszi az EU számára, hogy mozgósítsa beruházásait, különösen az Európai Fenntartható Fejlődési Alap Plusszal (EFFA+).

Kelt Brüsszelben, 2024. szeptember 19-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Oliver RÖPKE